

Uredništvo:
Schillerjeva cesta šte. 3,
na dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri popoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravništvo:
Schillerjeva cesta šte. 3.
Naročnina znaša za avstro-
ogorske dežele:
celoletno . . . K 25—
polletno . . . K 1250
četrletno . . . K 630
mesečno . . . K 210
Za Nemčijo:
celoletno . . . K 28—
za vse druge de-
žele i. Ameriko K 30—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za oglase (insertate) se
plačuje od četrstopne
petit vrste po 12 h, za
večkratnatis primeren
popust.
Posamezna šte. stane 10 h.

Štev. 241.

Telefonska številka 65.

Celje, v četrtek, dne 21. oktobra 1909.

Čekovni račun 48.817.

Leto I.

Glasovi o političnem položaju.

Z Dunaja, 20. oktobra.

Korespondenca „Centrum“ poroča: Slovanska jednota bode imela jutri, v četrtek, svojo sejo, v kateri bo zavzela svoje stališče k volitvi predsednika zbornice; sklepalo se bode tudi, v kateri smeri se imajo voditi posvetovanja zbornice. Upati je, da bode doseglo posvetovanje glede nujnih predlogov enotno postopanje in da se bodo taktične vloge sploh tako razdelile, da ne bode zopet tako resnih diferenc kakor na koncu zadnjega zasedanja. Glede predsedniškega vprašanja še se posamezne stranke v Sl. jedn. niso sporazumele. Mladočeški klub je sklenil, da odda prazne glasovnice, dočim zahtevajo drugi klubi slovansko kandidaturo. Če bodo Mladočeši s svojim stališčem prodrli ali ne, še sedaj ni gotovo. Vse v Slovanski jednoti združene stranke pa so si jedine v tem, da se sedanji vladi ne smejo odobriti takozvane državne neobhodne potrebe in sploh nobena vladna predloga ne. Odličen član Slov. jedn. se je izrazil, da je sicer položaj resen in kritičen, za nas pa ne brezupen. Z ozirom na dogodke na Ogrskem moramo biti previdni, ker bi vsak prenapet korak le škodoval temu, kar se da z mirno odločnostjo doseči.

„Zveza južnih Slovanov“ je imela danes svojo klubovo sejo. V oficijelnem poročilu se pravi, da je Zveza sklenila tudi v tem zasedanju ostati s Šusteršičevo skupino v prijateljskih stikih in postopati sporazumno z njo. Konečno se je sklenilo podpirati Pogachnikovo kandidaturo za podpredsedniško mesto v parlamentu.

Obstrukcija ali opozicija. O tem vprašanju se bode jutri znova debatiralo v Slovanski jednoti. Včeraj so povdarjali vsi govorniki, da bi ne bilo na mestu začeti hrupne obstrukcije, da bi se ne dalo Bienenrthu povoda za odgojenje zbornice. Izreklo se je mnenje, da bi mnogo bolj vplivalo, ako se dokaže, da parlament sploh ne more vršiti svoje naloge brez sodelovanja in soglašanja slovanskih strank, združenih v Slov. jednoti in da bodo tedaj morali Nemci z vlado vred iskati ter najti pot do Čehov. — Sklep za obstrukcijo bi obveljal po pravilih Slov. jednote tedaj, ako bi se našla za njega dvetretjinska večina; ker pa se bode to težko doseglo, bode Sl. jedn. skoraj gotovo sklenila samo ostre opozicijo. Hrvati, napredni Slovenci, realisti, Mladočeši in češki klerikalci ne nagibljejo k obstrukciji, ne bi pa v danem slučaju drugačne taktike ostalih strank ovirali.

Na prvem mestu med nujnimi predlogi, katere vloži Slovanska jednota, je predlog dr. Kramáfa, v katerem se poziva zbornico, naj izvoli odsek, ki bo tekom jednega meseca predložil zbornici zakonski načrt za

varstvo narodnih manjšin. — Nemci so naznanili interpelacijo glede postopanja dunajske policije proti nemškim demonstrantom.

Afera kraljeviča Gjorgja.

Neprijatelji mira in reda v Srbiji menda nikoli ne mislijo pustiti v nemar vprašanja, kedaj bode kraljevič Gjorgje zapustil Srbijo, dasi je to že zdavno šlo z dnevnega reda. Srbija je zadnja leta mnogo pretrpela od narodnih svojih dinastij in njihovih škandalov, pa bi bilo vendar treba uvideti, da ima vse svoje meje.

V svoji izjavi v „Obzoru“ je kraljevič rekel, da namerava odpotovati v inozemstvo. Nekoliko domljivih elementov se pa hoče okoristiti s kraljevičevim prebivanjem v Srbiji in mu daje ustmene in pismene nasvete v časnikih, na kar se pa Gjorgje ne ozira.

Velik del belogradskega tiska se bavi s vprašanjem o kraljeviču Gjorgju zlasti v zvezi z dvornim statutom. Na čelu teh časopisov stoji napredna „Pravda“, ki prinaša že nekoliko dni iz peresa svojega redakterja Jovana Adamovića članke „Dinastija ali država“. V enem teh člankov priporoča tudi Jovan Adamović kraljeviču, da naj piše ministerskemu predsedniku Novakoviću pismo, v katerem ga obvesti, da se še nadalje smatra za zakonitega prestolonaslednika „v interesu mira in reda v deželi“, ker se njegove ostavke ni sprejela velika narodna skupščina. Adamović tudi nagovaja kraljeviča, da ne podpiše dvornega statuta.

„Zvono“ je priobčilo v eni zadnjih števil, baje iz zaupnega vira, da je kraljevič odbil ponudbo, podpisati omejeni statut. Če bi bila ta vest točna, bi to značilo, da je kraljevič Gjorgje poslušal svet „Pravdin“ in besede Adamovićeve. Potem bi stopilo celo sitno vprašanje v zelo resno fazo. Z druge verjetne strani se pa zopet zatrjuje, da je pisanje „Pravde“ in „Zvona“ neosnovano.

Dvorni statut je dovršen. Delali so na njem zelo tajno nekoliko mesecev. Vendar pa je prišel v javnost radi indiskretnosti nekega ministra, ki je bil prej v kabinetu in je pozneje izstopil. Da krpucajo ta statut, ni vedel iz početka niti kralj; ko pa se je začelo govoriti v časnikih o njem, je bila vlada primorana, da ga objavi in o njem obvesti kralja in njegovo rodovino.

Netočne so pa vse vesti o tem, da je dvorni statut že podpisan, celo od vseh članov dinastije. To ne odgovarja istini. Dvorni statut še vobče ni predložen kralju v podpis, ker to prav za prav tako ni potrebno. On pride pred skupščino in ako ga ona potrdi, bode veljal, pa so ga podpisali člani dinastije ali ne; če ga pa ona zavrže, pa si dinastija tudi ne more pomagati.

Pri vsem tem bo začela postajati afera kraljevičeva vedno bolj ozbiljna.

Če bode ostal Gjorgje še nadalje vitez in mož-beseda, ni nikake nevarnosti... Ali — ta usodni „ali“ lahko mnogo pomeni — zmoti se lahko vsakdo in ni izključeno, da bo tudi Gjorgje poslušal svoje svetovalce in si poskusil zadobiti stare pravice. Potem pa je skoro gotovo, da postane Srbija dežela iznenadenj, kjer se čudijo vsakemu še tako nenavadnemu dogodku tri dni, potem se pa izvestni ljudje zopet trudijo, da priredijo za izpremeneno — kako novost.

Politična kronika.

d Včerajšnji kronski svet. Ogrski ministri so včeraj v pol ure trajajočem kronskem svetu razložili stališča svojih strank k političnemu položaju. Cesar je odločno izrazil željo, da bi ostala koalicija še dalje na vladi; poročila vseh ministrov so se v tem strinjala, da je krizo mogoče le rešiti s parlamentarnim ministerstvom. Zategadelj se bodo pogajanja za ohranitev sedanje koalicije v Pešti nadaljevala. — Veliko pozornost je vzbudila 1¾urna audienca grofa Andrassyja včeraj pri cesarju; šlo se je za to, da bi Andrassy prevzel sestavitev novega ministerstva. „Ker pa se brez dote ne da omožiti, je šel Andrassy vprašati, koliko bi je dobil“ je rekel nek poslanec ogrske ustavne stranke. Na avstrijske stroške seveda — po starem madžarskem načelu. Vladne posle na Ogrskem vodi še začasno Wekerlov kabinet naprej.

d Ruski car v Italiji. Po rimskem „Momentu“ se pripelje ruski car v Racconighi v soboto in ostane v Italiji tri dni. Ker je zbranega tam toliko vojaštva, se bode vršila vojaška parada. Z Racconighija odpotujeta oba vladarja v Mesino; spremljalo ju bode sredozemsko vojno brodovje. Govori se, da bi ob tej priliki imela sestanek s Fallieresom. Italjanski tisk se soglasno izraža proti vsaki proticarski demonstraciji za časa Nikolajevskega bivanja v Italiji; republikansko glasilo „Ragione“ celo odkrito svetuje Italiji, naj se prikloni k francosko-angleško-ruski zvezi. Ruski tisk opominja Italijo, da pripravlja v trozvezi samo pot Nemčiji in Avstriji do Egejskega morja.

Drobne politične novice.

v Principi, iz armade ven! Glasilo bavarskih kmetov „N. B. Landeszeitung“ priobčuje iz vojaških krogov ostro obsodbo vodstva bavarskih princev pri manevrih in zahteva, da se naj principi odstranijo iz vodstva armadnih zadev.

v Iz parlamentarnih krogov imaljublj. „Slovenec“ sledeče poročilo o bodočih dogodkih: Naprej pridejo v zbornico nujni predlogi, potem se izvrši sankcija narodnostnih zakonov 4 nemških dež. zborov, nakar demisionira Bienenrthova vlada in se prične pogajanja s „Slov. jednoto“.

v Žalostne razmere v Španiji. Londonska „Daily Chronicle“ pripoveduje o žalostnih razmerah, ki vladajo sedaj v Španiji. Kralj se vsled

groženj anarhistov sploh nikamor ne upa, ministre stražijo tajni policisti, časniki in brzojavke se strogo cenzurirajo, zlasti se ne pusti objaviti poročil o simpatijah za Ferrerja v vseh evrop. državah. Tujih časnikov ne pusti poštna uprava čez mejo. Sedanje ministerstvo Maura se ne bode več dolgo držalo; sploh pa se pripravlja v Španiji velik vihar; sedanje razpoloženje je mir pred nevihto.

Gosposka zbornica je imela včeraj prvo svojo sejo. Na dnevnem redu so bile formalne zadeve.

v Iz Turčije. Mladoturški kongres v Solunu se je včeraj končal. Razprave so bile popolnoma tajne; osrednji odbor bode listom podal le čisto kratko poročilo.

v Agitacija sufragetk. Angleški minister Churchill je sprejel v Dundeeju odposlanstvo sufragetk (boriteljica politično enakopravnost žensk z moškimi) in mu izjavil, da je upanje na kak uspeh njihovega gibanja manjše ko pred štirimi leti. Njihove nazore odobrava le malo številce žen, dočim so milijonom angleških žen docela tuji. Dokler sufragetke ne opuste svojih otročjih demonstracij in glupih nasilnosti, ne more vlada za nje ničesar storiti. Nobena politična stranka se itak ne bode zavzela za politično enakopravnost žen in v bodočem parlamentu bo v tem oziru še slabše.

Dnevna kronika.

o Cesare Lombroso f. Profesor Cesare Lombroso je predvčeraj v jutro umrl v Turinu. Lombroso je osnovelec kriminalno-antropološke šole, ki smatra zločin kot potrebno posledico duševnega razpoloženja in storiteljeve sposobnosti. Ona vidi v zločinu posledice atavizma (dednosti) ali pa smatra zločinca za anormalnega človeka z ozirom na njegove prednike. Lombroso je slovit učenjak in je bil v Veroni rojen 1. 1836, 6. novembra. On je bil doktor medicine.

o Po Ferrerjevi smrti. — „Petit Parisien“ javlja iz Barcelone, da je hotel po noči od petka na soboto nekdo umoriti državnega pravdnika, ki je stavil predlog za Ferrerjevo smrt. Na nočnem izprehodu je streljal na nja neki mladenič, ki ga pa še niso mogli eruirati. Pravdnik je ob treh v jutro umrl.

v Ferrerjeva afera na Angleškem. Socialist Henderson je prašal državnega sekretarja angleških zunanjih zadev, Greya, kaj je vlada storila, da bi preprečila usmrnitev Ferrerjevo? Nadalje je irski nacjonalist Keating interpeliral Greya v poslanski zbornici, ali ima povoda verjeti, da so španski katoliški mogočniki pripravili sodišče do tega, da umori Ferrerja, ker je svobodomislec. Grey je rekel, da ni naloga in pravica angleške vlade, se vmešavati v tuje zadeve, razven da se gre za britanske poddanike.

o Ruska statistika za september. V mesecu septembru je bilo 134 ljudi obsojenih na smrt. Od novega leta do 1. oktobra pa vsega skupaj 1038. — Usmrtili so jih pa prošli mesec 31, a 3 so ušli na sledeči način. Eden je na potu pod vislice zblaznel, eden je dan pred smrtjo dokazal svoj alibi v zadnjem trenutku, a tretji se je prej zastrupil.

o **Proslava Kolcova.** Petrograjska akademija znanosti bo imela v proslavo stoletnega jubileja rojstva slovitga pesnika Kolcova na dan njegove smrti, dne 10. novembra slovesno zborovanje. Ta dan bodo tudi otvorili v veliki zborovalni dvorani Kolcovega doma razstavo, na kateri se bodo videla tiskana in pisana njegova dela, njegovi portreti, ilustracije k njegovim delom, prevodi, literatura o Koclovem in drugo.

o **Japonske kuharice v Berolinu.** Najnovejša senzacija za berolinski zapadozapad (Westwest) je uvedanje japonske služinčadi. V onem delu mesta stannje najbogatejše in najbolj ekstravagantno ljudstvo celega Berolina, ki ima samo na to misliti, kako bi obralo vedno pozornost na se. Prva si je nabavila japonsko komornico žena profesorja dr. Roberta Kocha in jej bodo tudi druge dame sledile. Japonke so baje zelo porabne in pridne.

o **Prvi sadovi madžarske ekspedicije v Bosno.** „Hrvatska“ poroča, da je izdalo ravnateljstvo madžarsko-hrvaških drž. železnic in bosansko-hercegov. drž. železnic velike olajšave za dovažanje žita v Bosno.

o **Materielna vrednost človeškega trupla.** „Gil Blas“ je našel, kakor poroča v eni zadnjih števil, v človeškem truplu „doseđaj neodkrita“ bogastva. Snovi, s katerih sestoji 80 kg težek človek, imajo kemično vrednost beljaka in rumenjaka kakor 1200 kurjih jajc. Človeško truplo ima tudi dragocene aerostatične lastnosti. Ako bi 80 kg težkega človeka destilovali, t. j. tekočine spremenili v plin ali sopar, dobili bi še preveč vodikovega plina za največji zrakoplov. Mast takega človeka bi zadostovala za 20 kg sveč in iz fosforja bi se dalo napraviti 800.000 vžigalic. Glicerin bi zadostoval za 15 kilogr. dinamita. Edina železnina je nekaj na slabšem, kajti dobila bi se le 2 majhna žrebljčka, takozvana cveka. Seveda še niso s tem našteje vse snovi, ampak le iste, ki imajo večjo vrednost.

o **Razstava v Odesi 1. 1910.** „Obščestvo jedinjenja Slavjan“ razglasa, da priredi v Odesi vseslovansko razstavo, ki bo trajala od 1. maja do 1. septembra 1910. Razstava bo industrijska, obrtniška, poljedelska in umetniška. Društvo pravi v svojem proglasu na javnost med drugim to-le: Društvo za združenje Slovanov si je stavilo za svojo poglavito nalogo, da podpira vzajemno kulturno gospodarsko zblizanje vseh slovanskih narodov potom vzajemnega proučevanja književnosti, znanosti in gospodarskega stanja, kakor tudi potom osebnega spoznavanja predstavitev slovanskih narodov. Za to je okrenilo vso svojo pozornost na velikanski pomen razstav v obče, zlasti pa te slovanske v Odesi. O velikem pomenu razstav v Odesi so se že prepričali razni razstavljalci iz Avstrije, Nemčije in iz drugih evropskih držav. Toda društvu je največ na tem ležeče, da na razstavi sodelujejo Slovani, za to jih na to razstavo toplo poziva. — Pripravljalni odbor poziva Slované, da nemudoma v svojih središčih sestavijo odbore za pošiljanje predmetov na razstavo in da se čim najpreje javijo na naslov: „Obščestvo edinjenja Slavjan“, Odesa, Hersonskaja No 84.

o **O severnem tečaju.** Univerza v Kopenhagenu je prošnjo geografskega društva v Washingtonu, da mu prepusti znanstvene dokaze Coočkove, odbila. — Peary pa je dal svoje dokaze o odkritju severnega tečaja društvu „National geographic society“ v presojo.

o **Revolucija v Nicaragui** tako napreduje, da je že polovica dežele v ustaških rokah.

o **Znaki za žurnaliste.** Rimske organizacije žurnalistov so zaprosile policijo za posebne znake, ki jih bodo obvarovali raznih sitnostij in nepravil pri demonstracijah, stavkah in drugod, kjer bodo kot poročevalci navzoči. Policijski ravnatelj je pripravljen prošnji ustreči in znake bo razdelila posebna komisija članom društva. To bi bilo tudi drugod potrebno!

o **Nepokorščina v švedski armadi.** V Gothenborgu je oficir pri neki priložnosti zapovedal kompaniji, naj zakliče: Bog živi kralja in dom, na kar se pa ni nikdo odzval. Vse moštvo so zaprli.

o **Prejšnji srbski vojni minister Živković** je imenovan poveljnikom vojne akademije.

o **Nastič se hoče pošteno preizveti?** Iz Dunaja poročajo, da je Nastič prosil za redno javno službo v avstro-ogrskem ministerstvu vnanjih zadev, ker hoče baje „urediti“ svoje življenje. Pripravljen je tudi oditi kam h konzulatu ali poslaništvu.

o **Kolera v Nemčiji.** Uradno poročilo veli, da je neka Marija Naujok v kraju Andreisschken pri Königsbergu za kolero umrla.

Vabilo na zborovanje slov. napredne mladine

ki se vrši
v nedeljo, 24. oktobra 1909 ob
1. uri pop. v veliki dvorani pri
gosp. Hodniku v Žalcu.

Dnevni red:

1. Pozdrav gostov.
2. Nagovori odposlancev iz raznih krajev.
3. O organizaciji napredne mladine. Govorijo Andrej Oset iz Št. Jurja ob J. ž. in razni drugi mladeniči in mladenke.
4. Pogovor o društvenih pravilih.
5. Volitev odbora.
6. Slučajnosti.

Po zborovanju prijateljski sestanek pri gosp. Hodniku.

Sodelujejo tamburaši „Sl. d. pod. društva“ v Celju, žalski sekstet in razni pevci.

Štajerske novice.

o **Kdo odločuje taktiko v „Slovanski jednoti“?** Praška „Union“ poroča: Vsi zastopniki ostalih (t. j. nečeških strank) so priznali v torkovi seji Slov. jednote, da imajo češki poslanci odločevati o taktiki v sedanjem zasedanju drž. zbora in sicer za to, ker je ravno Čehe Bienertov protislovanski režim najhujše zadel. Čehom seveda ne more nikdo oporekati vodstva in prve besede o taktiki in zahtevah Slov. jednote. Povemo pa odkrito svoje mnenje, da želimo nekoliko ozira tudi na nas Jugoslovane, osobito Slovence, ki trpimo kot maloštevilni in gospodarsko slab narod pod nemškimi vladami še bolj ko Čehi. Našega položaja ne bo prav nič olajšala zopet kaka češko-nemška koalicija temveč temeljita sprememba celega vladnega sistema.

a **Klerikalna hvaležnost.** Poleti je „Slovenec“ z veliko slastjo pobiral kar cele članke iz tržaške „Edinosti“, ki je iz nerazumljivih vzrokov zagovarjala obstrukcijo slovenskih klerikalcev. Dva, tri mesece kasneje se je prelevila v „Slov.“ predalih „Edinost“ v „klepetavo babo“ in sedaj je že „vso pamet zgubila“. Ustanovila se je namreč tačas v Trstu „Slov. ljudska stranka“ in sedaj ne bo več treba „Edinosti“ in g. Rybaču zagovarjati klerikalcev in njihove svoji stranki prikrojene taktike. Taka je klerikalna hvaležnost in taka se godi onim, ki klerikalcem kaj verjamejo!

o **Zvišanje tovarnih tarifov na Južni železnici.** Graška „Tagespost“ je poročala v torek, da se še ogrska vlada ni odločila za dovoljenje višjih tovarnih tarifov na J. ž. Za slučaj pa, da bi se to ne zgodilo, misli avstrijska vlada samo na avstrijskih progah J. ž. zvišati tovarne tarife. List prigovarja posestnikom prioritarnih delnic J. žel., da bi se naj s tem zadovoljili. Včerajšnji „Arbeiterw.“ pripominja: „Če torej Ogri ne bodo plačevali dražjih prevoznin za svoje blago, jih naj plačujejo dobri Avstrijci za Rotschildovo železnico. Kje je pa ostal protest nemških nacijonalcev v štaj. dež. zboru? Nemški nacijonalci pač lepo govore proti J. ž., njihovo časopisje pa ji pomaga in nemška Bienertova vlada, katero nemški nacijonalci v parlamentu podpirajo — dovoli dražje tarife.“ — Za nas Sp. Štajerce, ki smo večidel navezani na Južno železnico, ki nas

itak že izmzgava s svojimi tarifi, je to vprašanje velike važnosti. Že sedaj nas tlači ogrska konkurenca pri živini, vinu in vseh kmetijskih pridelkih — v prihodnje bi se še naj to konkurenco favoriziralo. Upamo, da se bode vlado pravočasno opozorilo na to okolščino.

o **Kulturna slika v Celju.** Kako visoko stoji celjsko nemškutarstvo in kake izborne vzgojitelje ima mladina, kaže tablica, ki je pritrjena v izložbi „Zvezne trgovine“. Beremo na njej: „Cenjeno občinstvo naj blagovoli oprostiti, da okna niso osnažena; snaženje je namreč brezuspešno, ker jih vedno na novo opljuvajo.“ Druga učinka ta tablica ni izzvala, kot da ne stoji več nobeden policist tam, kjer je bil prej obično (!).

a **Slavni celjski magistrat** si dovolimo ponovno prositi, kaj misli ukreniti s Costovo millarno? Mislimo, da nam pač ni treba več drezati in opisovati neznanskega smrada, ki se obično širi iz njenega ozidja, izlasti, če je sinoči kak mestni očanec bil med 7. in 8. uro kje na promenadi, s katere ga je pregnal kužni smrad. Včeraj večer je namreč smrdelo po vseh promenadah celjskega mesta tako nenavadno, da je celo vsak dober Nemec, ki za celjsko nemštvo najhujše pretrpi, če je treba, še celo slovenski govor in denar v trgovini, bežal s ceste kakor Lot iz Sodome in Gomore. Ker si nikdo ne more raztolmačiti, kaj bi moglo širiti tak smrad in ker celjski magistrat tako blagodušno trpi to okuževanje zraka, se nam vriva misel, da Costa vari življenski eliksir za nemškutarstvo pa panacejo, ki bi naj pokajočemu nemškemu gospodarstvu pomagala.

a **Uršln sejem v Celju.** Danes na vse zgodaj se je začelo po mestu zabijati drogeve in postavljati „štante“ za sejem, ki se ima sniti čez dan. V naglici se je postavilo po vseh sejmiščih, po rotovski in graški cesti obilo šotorov, kjer ponujajo hripavi prodajalci svoje blago, pogosto na usiljiv način, došlim okoličanom. Splošno se trdi, da sejem ni tako obilno obiskan kakor druge krat, pa bodi, da naši ljudje ali nimajo k temu veselja, denarja ali časa, ali pa vsega skupaj. Živinsko sejmišče je bilo dokaj napolnjeno izlasti se je moral obiskovalec čuditi mnogim kravam, telicam in teladi, dočim se volov ni dosti priglasilo. Sodba pa je tudi tu splošna, da je obisk slabši nego navadno. — Z veseljem smo opazili, da so se celjskim nemškutarjem nespretni jeziki že precej razvezali in da so danes že prav povoljno slovenski kramljali pri svojih „štantih“. Saj ni tako neroden slovenski jezik, jeli-te?

a **Kap je zadela** danes na Graški cesti v Celju posestnika Španerja iz Vitanja. Zgrudil se je in obležal na cesti. Spravili so ga v bolnišnico.

a **Za družbo sv. Cirila in Metoda** nam je poslal g. Franc Proselc iz Št. Petra v Sav. dolini nabranih 10 K.

o **Iz Trbovelj.** V soboto dne 14. t. m. se je poslavljaj iz Trbovelj rudokopski ravnatelj Tenschert, ki je bil nenadoma prejel za svoje dolgoletno požrtvovalno delovanje „zasluženi“ pokoj, kakor se je izrazil neki njegov prejšnji uradnik ob odhodu. Na tej se je zbralo zastopstvo vseh slojev in društev v veliki restavracijski dvorani. Velika množina udeležencev — pretežna večina Slovencev — je pokazala, da znajo Trbovci častiti in spoštovati moža, ki tudi časti in spoštuje njihovo narodnost in jezik. Tak mož je bil v polni meri g. ravnatelj Tenschert, ki se je ob vsaki slovenski narodni prireditvi pokazal moža in značaja, in ni nikoli nasprotoval, temveč podpiral,

kolikor je bilo v njegovih omejenih močeh, — razvitek narodnega življa v Trbovljah. Pokazal se je posebno ob ustanovitvi „Sokola“. Zato pa so bile tudi na mestu besede župana g. Voduseka, ki se je poslavljajajoč od njega v krasnih besedah, rekel: „Mi trboveljski Slovenci zgubimo z vami dobrega prijatelja, ki ga bomo znali ceniti tudi potem, ko ga ne bode več med nami.“ Na te besede se je tudi g. ravnatelj odzval naši ovaciji s krepkim „Živio“. S tem smo hoteli pokazati Trbovci, da radi živimo v miru z vsakomur, ki ima resno voljo mirno živeti med nami in varovati koristi ljudstva, med katerim živi. Toliko v vednost vsem, ki hočejo z nami v slogi živeti, spoštovati našo narodnost in nasprotno uživati naše spoštovanje.

a **Iz Hrastnika.** Občni zbor „Narodne čitalnice“ se je vršil 10. t. m. ob precejšnji udeležbi narodnih Hrastničanov. Kot gost je bil navzoč g. dr. Koderman iz Celja, ki je prinesel pozdrave „Zveze narodnih društev“, povdarjajoč, da je „Čitalnica“ najpridnejše društvo med onimi, ki so v njej združena. Isti je predaval tudi o pomenu in nalogi nepolitičnih društev tako izoborno, da je bila navdušenost in zadovoljnost vsestranska. Hvala mu! Iz poročila tajnika in knjižničarja g. M. Roša se je čulo, da šteje knjižnica sedaj 858 knjig, za 526 več ko lani. Knjig je 710 slovenskih, 5 hrvaških, 8 srbskih, druge so nemške. Trboveljska občina je kupila v tem letu za 1000 K, a „Čitalnica“ sama blizu 100 vezanih knjig. Med 141 udov je bilo izposojenih 6191 knjig in 4539 časopisov. Blagajnik g. Majcen je poročal, da je imela „Čitalnica“ v drugem letu poleg podpore sl. občine Trbovlje dohodkov 531 K 29 vin. in stroškov 453 K 56 vin., preostanka torej 77 K 73 vin. Razven tega so si nabavili tamburaši s podporo sl. „Posojilnice“ na Dolu, „Streškega kluba“ ter z zbirko gosp. A. Podmenika tamburic v znesku čez 200 K in je nabrana že tudi svota 64 K 48 vin. za harmonij, ki se bo rabil za poučevanje petja. — Sklenilo se je, da se natisnejo društvena pravila in imenik knjig v 500 izvodih. Te knjižice se bodo oddajale po 25 vinarjev. — Odbor se je izbral takole: g. J. Sorčan, predsednik; g. J. Bevc, podpredsednik; g. Miloš Roš, tajnik in knjižničar; g. D. Majcen, blagajnik; g. Avsenjak, gđena L. Pinter, g. J. Sovre, g. V. Šentjunc in g. J. Urlep udobniki. Namestnika g. Roškar in Urbajs, a pregledovalca računov g. Kerše ter g. J. Raker. — Knjige in časopisi se izposojujejo sedaj vsako nedeljo od 9. do 11., a poleti od 8. do 10. ure dopoldne. — Med udi še pogrešamo mnogo hrastniških Slovencev, ki bi lahko plačali vsak mesec 20 vinarjev.

o **Iz Radgone.** Vojno ministerstvo je dovolilo, da se za eden oddelek 16. huzarskega polka zgradijo še naslednja poslopja: velika, pokrita jahalnica, hlevi za dva eskadrona, veliko dvonadstropno poslopje za moštvo, hlev za zelo bolne in drug hlev za bolehe konje ter kovačnica in zapor. Jahalnica je malo da ne že gotova in tudi druge gradnje napredujejo.

a **Iz Arnovža.** V tukajšnji okolici se že 14 dni vrši trgateg. Ker pa vreme ni povoljno, imajo vinogradniki veliko škodo, nekateri kmeti zgubijo radi gnjilobe skoro pol pridelka, kar tvori žalostno nasprotje proti lanskemu letu.

a **Iz Maribora.** „Mariborski Sokol“ je priredil v nedeljo, 17. t. m. dobro uspelo društveno zabavo „Vinsko trgateg“ v „Narodnem domu“. Gostilniški prostori so bili okusno dekorirani z zelenjem in grozdem, ki so ga bla-

godušno darovali gg. dr. Turner, dr. Rosina, Rapoc in dr. Vl. Sernec. Dekoracija se je izvršila pod vodstvom g. Poseba. Občinstva so bili polni prostori in vse se je izborno zabavalo, pač pa se je pogrešalo precej starejših članov društva. Sklad „Sokolskega doma“, kateremu je bila trgatega posvečena, je zopet narastel za lep znesek.

a Iz Maribora. Mestni magistrat mariborski je celo po nepotrebnem prepovedal „Mariborskemu Sokolu“ nositi ob prireditvi v nedeljo, 17. t. m. društveni kroj ter je izzval s tem odločen protest društva. Društvo sploh ni menilo nastopiti v kroju, ker ne smatra vinske trgovatve za nobeno resno, temveč le za zabavno šaljivo prireditev; proti prepovedi mestnega sveta pa se je seveda društvo takoj pritožilo, ker mu mestni svet mariborski v tem slučaju sploh ni imel kroja dovolj levati ne prepovedovati.

a Iz Maribora. To vam je odbor nemških zdravnikov! V nedeljo so se organizirali spodnještajski nemški zdravniki v dve podružnici društva nemških zdravnikov, v mariborsko in celjsko. Kaki Tivtoni so odborniki celjske podružnice! Predsednik je dr. Gollitsch, podpredsednik dr. Breschnik (Vojnik), tajnik dr. Premschak ml., blagajnik dr. Sadnik, revizorja dr. Nitsche (Štore) in dr. Kaduunig (Konjice), odbornika dr. Jesenko in dr. Kokoschinegg!!! To je pač ironija!

a Iz Maribora. Za četrto zasedanje porotne obravnave za leto 1909 je imenovan za predsednika porotnemu sodišču predsednik okrožnega sodišča Ludovik Perko, za njegovega namestnika pa deželno sodni nadsvetniki dr. Franc Voušek, dr. Jožef Fraidl in Anton Morocutti.

Koncert Türk-Rhon v Mariboru. Vrsto koncertov, ki se vršijo po zimi v Mariboru, otvori slovita pevka v zvezi s kvartetom Kletmann v veliki dvorani „Kazine“ dne 25. t. m.

o Viničarski tečaj za 1910. Dež. odbor štajerski je sklenil tudi prihodnje leto urediti viničarske tečaje in sicer v Mariboru za 14, v Ljutomeru za 12, v Gornji Radgoni za 16, v Silberbergu pri Lipnici za 24 in v Skalcah pri Konjicah za 24 viničarskih in kmetijskih sinov. Tečaj se otvori 15. febr. in traja do 1. decembra. Razven hrane in stanovanja še dobi obiskovatelj mesečno 8 kron.

a Tridesetletnica docentova. Univerzitetni profesor dr. Franc Müller v Gradcu praznuje 30. oktobra 30 letnico svojih predavanj.

a O slovenskem ljudstvu širijo včasih vsi nemški listi tako strašne vesti, da so naravnost neverjetne, ali vendar možne. Popolnoma pa so tiho, ako požene tuintam na Nemškem kak prav izreden cvet. O tem na primer, da jo neki 17letni sin v Gratkornu občeval s svojo lastno materjo na kaznjiv način, poročajo komaj suho dejstvo. Še za ime se ne ve. O, da se je zgodilo to na Slovenskem!

a Matičin milijon. Ideja o sv. vacslavskem milijonu za češko „Šolsko matico“ je bila sprožena dne 7. septembra. Nabirati so začeli pravzaprav o sv. Václavu in do 15. t. m. — torej ne v polnih treh tednih — je bilo nabranih kron 100.840!! Če bi nadalje nabirali v tem tempu, bo Matičin milijon skupaj v kakih 30 tednih. Ali Čehi se nadejajo, da naberejo ta kapital mnogo poprej. In mi smo še le do 427 X 200!

a Deželna zveza trgovskih gremijev in zadrug na Štajerskem je v svoji seji dne 18. t. m. obravnavala vprašanja, da li naj davajo trgovci svojim strankam popust pri blagu in

je pri tem sklenila, da sicer smatra dovoljenje popusta za neko vrsto nepoštenega tekmovanja, ali vendar ne more v to uposeči, pač pa prepusti zadevo vestnosti trgovca.

z Iz Arnovža. V Gomilici (Gamlitz) je v pondeljek zvečer obležal neki pijanec na klopi pri posestniku Musterju in čez nekoliko časa so ga našli mrtvega. Neznani mrtvec, ki ga je vsled alkohola zadela kap, je 170 cm velik, nekako 60 let star, plavih las, sivih brk in brade, modrih oči, dobrih zob in je nosil nizek črn cilindar z modro podvlako, svetlorjavo suknjo iz lodna, telovnik iz črnega sukna, belopisano srajco in ponošene čevlje. Pokopali so ga na farnem pokopališču.

d Zračni torpedi. Radi svojih novotarij v področju tehnike znani inženir Louis Bertuch v Gradcu je iznašel neko sredstvo — lahko bi se ga nazvalo torpedom — ki bi vsako zračno ladjo, ako se količkaj obnese, v višini do 1000 metrov obstrelilo. Bertuch se radi patentiranja že pogaja z avstrijsko in nemško vlado. Povabili so ga že, da predloži model in risbo vojnemu ministerstvu. To bi bilo velikanskega pomena za bodoče dni, ako bi bilo mogoče uničiti vsako zračno ladjo.

Kranjske novice.

v Klerikalno navdušenje se včasih kaže, da si nikdo prav ne ve, zakaj. Klerikalci so bili nasvojem shodu v „Unionu“, kjer so hitro zmetali statute za svojo novo vseslovensko stranko, zelo ponosni na Čeha Kotlaša in Hrvata Stjepana Radića, katerih so izlasti slednjega zelo ljubeznivo negovali s svojo pozornostjo. Nikdo ni vedel, kaj je prav za prav napotilo Radića v Ljubljano, a sedaj je prišla njegova „potreba“ na dan. Možak ima bankerotno tiskarno na Hrvatskem, ki bi imela biti jutri, 22. tm. prisilno prodana. Kaj torej? Klerikalci vsako besedo dobro plačajo, hajdi torej v Ljubljano, bodi v nedeljo radi lepšega katoličan in ni vrag, da ne bi kaj vrglo! In Šusteršič mu je stisnil roko, mu pomežikal, češ saj se poznamo, in sigurno je, — da tiskarna ne bo prodana!

v Zborovanje statistikov se je pričelo v pondeljek v posvetovalnici kranjskega deželnega zbora. Predsedoval je predsednik osrednje komisije, sekcijski načelnik dr. vitez Juraschek, finančno ministersvo je zastopal tajnikov namestnik dr. Grünwald, ministerstvo notranjih zadev pa deželnovladni svetnik Kremenšek. Zborovanja so se udeležili odposlanci 13 kronovin. Kranjsko so zastopali plemeniti Šuklje, grof Barbo in prof. Jarc.

v „Narodni dom“ v Novem mestu je popolno prenovljen. Poslopje, ki je izpremenjeno zunaj in znotraj, je sedaj dika mesta.

v Mesto Šukljeja, deželnega glavarja kranjskega mora zavzeti drug človek, ki bo potom svojega značaja in politične preteklosti sposoben, si pridobiti zaupanje krone in vseh poslancev, zahteva včerajšnjih „Slov. Narod“. To je gola resnica, kar pripozna tudi „Slovenec“, ki je pisal da se ne da strniti mandat državnega poslanca z mandatom deželnega glavarja. A. Šuklje bo gotovo še nadalje ostal in delil pravico naprednjakom, klerikalcem pa blagor.

Koroške novice.

o Narodni dom v Celovcu? Hud krik so bili zagnali Nemci, ko so čuli od nekoč, da mislijo Slovenci kupiti v Celovcu Hotel Trabesinger in ga preurediti za „Narodni dom“. Še le ko je to nekdo zanimal, so se pomirili.

o Električne železniške proge pri Celovcu. Železniško ministerstvo je podelilo industrijalcu Emilu Czezwiczka iz Dunaja v društvu z nekaterimi drugimi pravico za predela za naslednje projektirane električne železnice: 1. od glavnega kolodvora do osrednjega pokopališča; 2. odcepljeno od te proge na eni strani do vojaškega kopališča na drugi strani 3. po južnem obrežju Vrbskega jezera čez Majernik, Otok in Vrbo. Dovoljenje velja za dobo enega leta.

o Nesreča v rodbini. V Št. Vidu na Glini je padel v nedeljo o polnoči zidar Franc Borghi na polzkih stopnicah in si je zlomil nogo. Po dnevu pa je padel njegov sin s kolesa, je prišel pod dirjajočega konja, a se je k sreči le malo pohabil.

o Poliomyelitis na Koroškem. Do šestnajstega oktobra se je javilo na Koroškem 46 slučajev boleznega otrpnenja mozga. 7 slučajev je bilo smrtnih. Vseh odpade na mesto Celovec 16, na bližjo okolico 17 in 13 na ostalo deželo. Šole se niso zaprle, ker sta le 2 otroka obiskovala šolo.

Primorske novice.

v Deželnozborske volitve. Slovenski goriški veleposestniki so v torek zborovali v Gorici ter se zedinili za te kandidate: dr. Alojzij Franko, odvetnik v Gorici, dr. Dragotin Treo, odvetnik v Gorici in sodni nadsvetnik Matija Rutar v Gorici. — Laški liberalni kandidati za mestno kurijo v Furlaniji so: goriški župan Julij Bombig, dr. Ahil Venier, odvetnik v Gorici, dr. P. Pinavčič, odvetnik v Gorici in Pavel Nigris, učitelj-voditelj v Moraru. — V slovenski tržni skupini kandidira Andrej Gabršček.

v Umrl je v pondeljek v Gorici v starosti 47 let profesor na goriški gimnaziji Frančišek Cleri. Pokojnik je bil zadnje dve leti tudi knjižničar ličejske knjižnice.

v Lahi za Schulverein. — Slovenci, ki so se udeležili volitve v laški splošni kuriji, so lahko opazili, kako intenzivno se je udeleževala nemška kolonija, ki je glasovala za laške liberalce. Kar je nemškega v Gorici, razni železniški in drugi uradniki in profesorji, se je kar pehalo za laške liberalce. Slovenci so to opazovali, in nekam čudno se je zdelo, ko so videli celo take nemške obraze, ki jih navadno ni videti o takih prilikah. No, končno je vsa stvar pojasnjena. Goriško Faidutijevo glasilo je iztaknilo, da je magistrat kupil nemške glasove s tem, da je dovolil tik pred volitvami za šolo Schulvereina znesek 200 K! Kakor se vidi, je možno kupiti goriško nemštvo z prav malim denarjem, dočim sta Bombig in Venier ponujala v Ajševici za par slovenskih glasov kar cel vodovod in ulično razsvetljavo!

v Protest proti Ferrerjevi usmrtitvi. Predvčeraj zvečer so protestirali goriški Lahi v gledališču proti usmrtitvi Ferrerjevi. Zbrali so se bili po § 2 in govorniki so govorili proti klerikalni španski vladi ter pozivali stariše, naj vzgoje svojo deco svobodomiselno. Ko so šli zborovalci iz gledališča, so našli ceste, ki vodijo na Travniki zaprte. Policija jih je pozivala, da se naj razidejo, a malokdo je ubogal. Tri demonstrantke so prijele in ob 11. uri je bilo mesto že zopet mirno.

Dopisi.

v Iz Gradca. Preteklo nedeljo je priredilo društvo „Domovina“ vinsko trgatega v vsestransko sijajnem vspehu pokazalo ne le svoj obstanek ampak tudi svoj razvoj; navzlic vsem krivim prerokom in vkljub pogubonosnim gro-

bokopom, ki niso smatrali za nečast, liki rjodeči levi iskati med društveniki Slov. podpornega in izobraževalnega društva Domovine, koga bi ... spravili na limanice. Sreča jim nikakor ni mila. Coklja pod kolesom preporoda in prosvete je odstranjena. Društveniki sedanjí so zavedni, vrli značaji, ogorčeni in zgražajoči se nad postopanjem nekdanjih sebičnežev, ki so zahtevali n. pr. kot odborniki denarno odškodnino, ako so bili primorani vsled svoje odborniške časti storiti kakšen koraček k oblastvom.

Sedanji odborniki in društveniki se zgražajo istotako nad dejstvom, da se je drznil v prejšnjih časih nekdo naročevati na društveni račun časopisje za svojo deco v svoje stanovanje. Dočim je bil pred par meseci konstatovan veden deficit in pomanjkanje naraščaja, se razvija „Domovina“ sedaj od dne do dne.

Toda danes nimamo namena da naštevamo pregrehe in napake iz preteklih, za vedno minolih dni, ko se ni Tagespost itd., pač pa „Nar. Dnevnik“, in „Slov. Narod“ smatralo slovenski duši nevarnim listom. Danes se divimo le priprosti, neprisiljeni zabavi in veselici, ki se je vršila zadnje nedelje. So še sicer in v Gradcu ljudje, ki še upajo priznati svojo narodnost med štirimi stenami in med štirimi očmi, ljudje ki napravljajo „slučajno“ prav na dan veselice kakšen izlet ali si izberejo kakšen drug izgovor, da se odtegnejo svoji dolžnosti, boječ se morebiti, da bi izgubili s posetom krono raz glavo, toda z veseljem opažamo tudi, da se poraja i v tem oziru prevrat.

Nekoliko se je to pokazalo že na vinski trgatvi, pri kateri so bili vsi prostori nabito polni. Da, celo v dvoranici, namenjeni plesu, so se morale postaviti mize, da se je lahko postreglo mnogobrojnemu gostom, katerih število je presegalo 300 — za prvi poskus res lep vspeh in lep začetek. In vsem udeležencem se je bralo raz lice radost in navdušenje.

V prvi vrsti moramo pohvaliti res izborni godbo Domovinskega tamburaškega zbora in njegovega vodjo, ki sta v kratkem času par mesecev z jekleno vstrajnostjo vadila in veliko pripomogla ne le do zadnje veselice, ampak, da omogočita tudi v bodoče izvrstno, za vsakotero prireditev zadovoljivo godbo.

Z največjim veseljem zabeležimo tudi vzajemnost med akademsko naobraženimi krogi in med „nižjimi“ sloji. Profesorji in učenci, obrtniki, posli in delavci so sedeli tu v najlepši slogi ter si bili svesti edino pravega stališča, da so vsi v prvi vrsti narodni Slovenci, ki si priborijo in pridobijo priznanje svoje narodnosti le s tem, da se združujejo, medsebojno podpirajo, da dela posameznik za vse, vsi za posameznika. Le tako naprej po začetni poti in vspeh in blagoslov skupnega narodnega dela ne izostaneta!

Odbor Domovine nam daje prijetno nalogo, da zasiguramo njegovo iskreno zahvalo vsem istim, ki so pripomogli k lepi vinski trgatvi in vsem c. gostom, ki so posetili veselico. Druge pa pozivamo, da se naj ne izogibljejo narodnih veselic, katere nudijo nekaj sleherniku, ter da počaste vsaj v bodoče slične prireditve s svojim pohodom.

Obrambni vestnik.

Odgovor Roseggerju. Za obrambni sklad družbe sv. Cirila in Metoda so se nadalje zavezali plačati: 423. Železniški uradniki državne železnice ob Soči; 424. Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda, moška, v Gornjem gradu; 425. Dr. Karl Grossmann, odvetnik v Ljutomeru; 426. Franjo Lesjak, uradnik „Hrvatske zemeljske banke“ v Osijeku; 427. Ivan Veras, glavni zastopnik „Slavije“ v Mariboru.

z Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani naznanja, da je imela v času od 1. januarja do inkl. 20. oktobra t. l. sledeči promet in sicer: dohodki (redni in izredni) 132.838 K 52 v, izdatki (redni in izredni) 135.382 K 82 v, torej je primanjkljaja letos, to je do 20. okt. 1909 2544 K 30 v, ki se je pokrnil iz l. 1908. Družba je torej letos več izdala kakor prejela! Naj bi slavno občinstvo marljivo v prid družbe delovalo, da se bo moglo zahtevam ustreči. Pomisli naj vsakdo: Kar žrtvujemo družbi sv. Cirila in Metoda, prinese ogromne obresti slovenskemu narodu!

Vabilo na naročbo.

Slav. p. n. občinstvo vlijudno vabimo na novo naročbo, stare p. n. naročnike pa, katerim je potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo zopet ponové.

„Narodni Dnevnik“

velja za avstro-ogrske dežele:
celoletno K 25.—
polletno „ 12'50
četrletno „ 6'30
mesečno „ 2'10

Za Nemčijo:

celoletno K 28.—
za vse druge dežele in Ameriko:
K 30.—.

Naročnina se pošilja vnaprej.

Upravništvo „Nar. Dnevnik“.

Narodni gospodar.

v Koliko soli se pridelja na svetu?
Iz neke statistike „Colonial Survey“ iz-
vedemo, da se je pridelalo l. 1906. na
celem svetu 15,340.553 ton soli. Nad 1
mil. ton pridelajo: Združene Države
(3,044.133), Vel. Britanija (2,201.293),
Nemčija (2,059.096), Rusija (2,080.000),
Francosko (1,496.923), Indija (1,296.674).
Avstro-Ogrska, Japonska, Italija in
Španska pridelajo 800 do 500.000 ton
soli.

Po svetu.

v Kako se včasih princem godi.
Belgijski prestolonaslednik Albert se je
peljal z avtomobilom od Madonna di
Campiglio v Trident. Naprej je pa bil
poslal drug avtomobil, da javi v hotelu
njegov prihod. Ker se je pa bil ta au-
tomobil nekoliko potrl, je prišel Albert
prej v Trident, a tu služinčad blatnemu
avtomobilu ni pustila v hotel. Prestolo-
naslednik je šel torej v kolodvorsko
restavracijo in še le takrat je hotelir
izvedel, koga je odklonil.

o Globok bas pri dekletu. Nenava-
den slučaj je pripovedoval dr. Scheier
v berlinskem laryngološkem društvu.
Pravil je o nekem dekletu, ki je imelo
v šoli lep sopran, potem pa se ji je
glas nenadoma izprevergel v bas. Če je
kdo mlado damo slišal govoriti, a je
ni videl, je mislil, da govori močen
moški. Zdravniška preiskava je do-
gnala, da je ženska popolnoma nor-
malna, samo da ima v grlu močne in
dolge glasovne lestvice je pokazalo,
da obsega njen mogočni glas skoro
štiri oktave. Dama je prišla do globo-
kega C in visoko do h". Zdravniki so
izrekli, da se ne bode nikoli iznebila
moškega svojega glasa.

Proti bivšemu državnemu poslancu
Schacku, ki je zastopal eden hamburški
okraj, so zopet tri mlade dame dvignile
obtožbo, da jih je hotel po inseratih
pregovoriti k raznim činom.

v Koliko prebivalcev so imela mesta
na Hrvatskem koncem l. 1908? Zagreb
76.892 (l. 1900: 61.002); Osek 27.670,
Zemun 16.757, Karlovac 15.860 Varaž-
din 13.513, Mitrovica 12.836, Brod na
Savi 9.023, Sisek 7.644, Koprivnica
7.517, Bjelovar 6.532, Karlovci 5.978,
Požega 5.994, Petrinja 5.404, Križevci
4.738, Petrovaradin 4.430, Senj 3.525,
Bakar 1.746, torej skupaj 225.939. Cela
Hrvatska in Slavonija ima 2,855.949
prebivalcev.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Volitve v goriških mestih.

z Gorica, 21. okt. Danes volijo
mesta in trgi. V slovenskem delu je
3/4 na 3. uro znan sledeči rezultat:
Ajdovščina: (naprednjak Gabršček
44, klerikalec Fabjan 0); Bovec:
(G. 32, F. 45); Kanal: (G. 31, F. 54);
Kobarid: (G. 64, F. 10); Komen:
(G. 51, F. 38); Sežana: (G. 44, F. 9);
Tolmin: (G. 33, F. 63); torej doslej
Gabršček 299, Fabjan 219. Manjka
še izid iz Sv. Križa in Nabrežine.

Needinost med češkimi poslanci.

z Praga, 21. oktobra. Da si češke
stranke glede nadaljne taktike v dr-
žavnem zboru niso popolnoma edine,
se zrcali v današnjih jutranjih izdajah
časopisja. Toliko je gotovo, da so proti
obstrukciji klerikalci, realisti, staročehi
in največji del mladočehov. Optimisti,
zlasti v nemških in vladnih krogih so-
dijo, da ostane obstrukcija omejena
na češke radikalce. Položaj kaže, da
se bode Slovanska jednota zadovo-
ljila z ostro opozicijo.

Konec radikalizma slovenskih klerikalcev.

z Praga, 21. oktobra. „Den“ piše:
Najmanj interesa na konferencah in
posvetovanjih Slovanske jednote kažejo
slovenski klerikalci. To dejstvo je v
direktnem nasprotju z izjavami dr. Šu-
steršičevimi (in pisavo klerikalnega
časopisja.) Čehi se resno trudijo, da bi
dosegli enotno postopanje Slovanske
jednote.

Spopad med delavstvom in policijo.

d Berlin, 21. okt. Po nekem ljud-
skem shodu, na katerem se je prote-
stiralo proti Ferrerjevemu usmrčenju, je
šla tisočglava množica po ulicah proti
kraljevim vratom. Hotela je dospeti
pred špansko poslaništvu. Policija je
pa to zabranila; došlo je do mnogih
spopadov; precej oseb je aretiranih.

Kriza v srbskem ministerstvu.

d Belgrad, 21. okt. Pravosodni
minister Ribarac je danes podal svojo
demisijo. Ob 10. uri dopoldan se je na
to sešel ministerski svet, da se posve-
tuje o demisiji celega kabineta. Kaže
se, da se bode razdrila koalicija.

Napadi na poslanca Maštalka.

d Praga, 21. okt. „Česke slovo“ je
ljuto napadlo drž. posl. Maštalka zaradi
intervencije v železniškem ministerstvu.
Maštalka je na to odložil svoje član-
stvo v železnišk. odseku češkega na-
rodnega sveta.

Tržne cene.

20. oktobra.

Dunajska borza za kme-
tijske pridelke.

Tendenco je danes trdna, dasi so
prihajala iz inozemstva mlohava poro-
čila. Pšenica je imela polno ceno. Rž
in koruza niste spremenjeni, Konzum
je bil rezerviran. Pri ječmenu je trgo-
vina mirna.

Sladkor. Trst, 20. oktobra:
Centrifuga Pilés prompt K 32 1/4 do K
32 3/4 za odprav. K 31 5/8 do K 32 1/2.
Tendenco mirna.

Sladkor. Praga: 20. okt. sur
sladkor prompt K 25'20, nova kampanja
K 25'25 Tendenco mirna. — Vreme:
kalno.

Budimpešta, 20. okt. Svinjad:
ogrske stare, težke — do — vin. mlade
težke 147 do 149 vin., mlade, srednje
149—150 v, mlade, lahke 146—150 v.
zaloga 25.664 komadov. Prignano 270
komadov, odgnano 273. Ostalo torej
25.661 komadov. Tendenco mirna.

Budimpešta, 20. okt. Pšenica
za oktober K 14'75, pšenica za april
K 14'34, rž za oktober K 9'85, rž za
april K 10'24, oves za oktober K 7'70,
oves za april K 7'75, koruza za maj
K 6'89.

Pšeničnih ponudb zmerno, veselje
kupiti tudi zmerno, tendenco mirna.
Prometa 30.000 meterskih stotov. Efek-
tivna pšenica mirna, drago nespreme-
njeno. Vreme: lepo.

Društvene vesti.

v Kmet. bralno društvo na Ložnici
pri Žalcu si usoja izreči tem potom
vsem cenjenim gostom iz Žalca, Celja
in Braslovč najiskrenejšo zahvalo za
častno vdeležbo pri vinski trgatvi na
Ložnici. Odbor.

v „Občni zbor Podpornega društva
za slovenske visokošolce na Dunaju se
vrši v soboto dne 6. novembra t. l. ob
7. uri zvečer v hotelu „Kaiserin Eli-
sabeth“ I. Weiburggasse z naslednjim
vzporedom: Poročilo tajnikovo in bla-
gajnikovo, poročilo preglednikov, vo-
litve in slučajnosti. Odbor.

v „Sava“ društvo svobodomiselnih
akademikov na Dunaju naznanja svoj
prvi redni občni zbor XIV. tečaja, ki
se vrši v soboto dne 23. tm. v lokalu
„Krautstoffel“ I. Universitätstrasse 7.
s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje
zapisnika; 2. Glavno poročilo odbora;

3. Poročilo revizorjev; 4. Sprejemanje
novih članov; 5. Volitev predsednika;
6. Volitev ostalih odbornikov 7. Slu-
čajnosti. Začetek ob 8. Svobodomiselni
slovanski gostje dobro došli!

Iz sodne dvorane.

o Radi namakanja travnika. Kmet
Fr. Klaus v Požegu je to poletje na-
peljal potok, ki teče mimo njegovega
travnika na nja, radi česar so se sprli
fantje iz Gorice in Požežani. 2. avg.
zvečer je hotel Anton Čelofiga iz Go-
rice lastnoročno jarek zadeliti, pri
čemur ga je svaril 20letni blapec A.
Pernat iz Požega, ki je nosil nabasano
puško seboj. Ko Čelofiga ni maral za
svarilo, je Pernat izprožil in je ranil
Čelofigo do smrti. Pernata, ki je bil
tožen težkega telesnega poškodovanja
in ki se je izgovarjal, da je hotel Če-
lofigo samo ostrašiti, je mariborsko so-
dišče obsodilo v 6 mesečno težko ječo.

Jurist

s prvim izpitom išče službe
kot stenograf (slovensko in
nemško). Naslov pri upravi-
ništvu tega lista. 501 3-2

Delniška pivovarna Laški trg
sprejme

izurjenega, samostojno delujočega

strojnika

pod ugodnimi pogoji. Nastop službe
kakor hitro mogoče.

502 3-2

Sukna

in medno
blago za obleke
priporoča firma

Karel Kocian

tvornica za sukno

v Humpolcu
na češkem.

— Vzorci franko. —

Tiskovine v moderni obliki so dandanes, kakor znano, potreba vsakega podjetja,
ki hoče uspešno delovati, kajti tiskovine brez učinka romajo navadno vsled po-
manjkanja časa neprečitane v koš. Sleherni, ki to upošteva in deluje dosledno
v tem smislu, zamore vsak čas računati na dosežen uspeh, ker se prejemniku
vsili nehote prepričanje, da deluje z vzornim podjetjem, katero se potru-
di v vsakem oziru izvršiti naročilo skrajno natančno in z namenu potrebnim učinkom.
Zavod, ustrezajoč vsem zahtevam na polju moderne tiskarske tehnike je
Zvezna tiskarna v Celju, Schillerjeva cesta šte. 3. — Založena z modernimi
črkami in okraski, kakor tudi opremljena z brzotisknimi stroji najnovejše
konstrukcije in zlagalnimi pristroji je v položaju v polni meri zadovoljiti
svoje cenjene stranke. — Naročila izvršuje točno in solidno. — Cene nizke.

